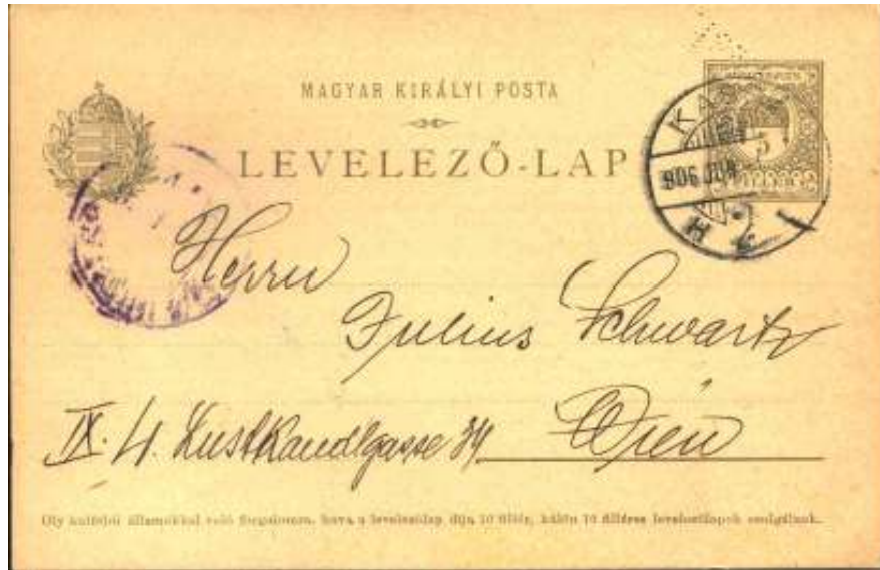

Magyar Perfin

Díjjegyes U.I.ésF. perforálással. Beküldő: Moys Gyula.

Hírlevél a Magyar Perfin Klub tagjainak

Sorszámozatlan utánnymás

.....
(a szerkesztő szignója)

Készült 2005.-ben, 10 példányban.

© Szücs Károly, 2003-2005.

Tartalom

Szerkesztői előszó	2
Események.....	3
Szakosztály értekezlet, 2003	3
Folyóirat ismertetés.....	4
Dr. Soóky Dezső: Arge Ungam Mitteilungsblatt 2002/3	4
Tudnivalók	6
Új tagunk.....	6
Kérdések és válaszok	6
Lente István: Többszörös lyukasztókészülékek.....	9
Csererovat	10
Szücs Károly: Keresem-kínálom	10
Új regisztrációk.....	13

Szerkesztői előszó

Az első megjelenésünk „Beköszöntő”-jében közzétett felkérésem nem volt hiábavaló, mert e számunk összeállításához már értékes segítséget kaptam több tagunktól is. Ezúton is köszönöm a cikkeket, a sok szép bélyegképet és mindenkit biztatnék a további bekapcsolódásra.

Külföldön élő, magyarul tudó tagjainktól például örömmel venném a náluk korábban megjelent, témánkhoz kapcsolódó anyagok magyar nyelven való közlését, (pl. a „Zágrábi” betűsorét) mert ezek a magyar filatéliai irodalomban jórész még ismeretlenek.

Szívesen vennék tagjainktól gyűjteményüket ismertető leírásokat, és mutatnék be nagyobb összefüggéseket is. Célszerű lenne, ha minden klubtagunk megpróbálna évente pár A5-ös oldal, számára fontos, vagy érdekesnek tartott hír, felismerés, bélyegkép, csereajánlat, vagy bármely más, közérdeklődésre számot tartható információval megör-

vendeztetni bennünket. Az újságot várhatóan évente két-három alkalommal tudjuk majd megjelentetni, amilyen ütemben egy számra elegendő, legalább 10-12 oldalnyi tartalom összegyűlik.

Az első két szám ilyen gyors egymásutánban való megjelenését az induláskor összegyűlt sok közölnivaló és a szakosztály-értekezlet közelsége indokolta. A jövőben ezt a tempó biztosan csökkenni fog, és következő számunkra valószínűleg már csak a nyár végén számíthatunk.

Az cikkeket és képeket továbbra is elsősorban digitális formában, floppyn, vagy e-mailben várom. A klub működési szabályzatában megadott e-mail cím helyett a **"kszucs@elender.hu"** cím is használható. A címeinkben bekövetkező esetleges változások a www.mavinformatika.hu/mabeosz/perfinklub webcímen követhetők, ahol jelenleg a Magyar Perfin első számában közöltek olvashatók:

Honlapunk az interneten

Események

Szakosztály értekezlet, 2003

Meghívó

Megalakulásunk évfordulóján **2003. március 22.-én, szombat d.u. 4-től 6-ig** szakosztály értekezletet tartunk a Magyar Bélyeg Házában, (Budapest, VI. ker. Szondi u. – Vörösmarty u. sarok) melyre tagjainkon kívül az esetleges újabb belépni szándékozókat is szeretettel várjuk.

A találkozóra tagjainktól várt A4-es lapokon – ha lesznek ilyen vállalkozók - perfin bemutatót tartunk. A részvételt névvel, a téma címével és a kiállítandó A4-es lapok számával a klub titkáránál kérjük **2003. március 10.-ig** levélben, e-mailben, vagy esetleg telefonon bejelenteni (06 30 425-4023).

Folyóirat ismertetés

Dr. Soóky Dezső: Arge Ungarn Mitteilungsblatt 2002/3

A németországi Magyar Munkaközöség kiadványának 2002. júniusi különszáma egyetlen témával foglalkozik: 125 éves a bélyegek /és díjjegyesek/ átlukasztása Magyarországon.

1877. március 24.-én engedélyezték a magyar postai igazgatási szervek a magyar postai értékcikkek átlukasztását. Majd az 1886. évi rendelet megengedte a postai díjjegyesek átlukasztását is, amit azonban csekély mértékben vettek igénybe. Más célú átlukasztás történt 1921-ben az Arató-parlament és a Hivatalos bélyegek esetében, hárm-

lyukasztással védekeztek a spekulatív tendenciák ellen. Az átlukasztásos gyakorlatnak a csúcspontja nálunk az 1920-1930 közötti évtizedre esett, 1945 után már csak két esetben fordult elő, majd 1946-ban teljesen megszűnt.

A következőkben tucatnyi tanulmány foglalkozik a témával. A PERFIN elnevezés az angol Perforated Initials kifejezésből rövidült, ami lyukasztásos nagybetűket jelent, azaz olyan bélyegeket, amelyeket adott cégek és hivatalok nagy kezdőbetűikkel lyukasztottak át. A filatelisták – nem egészen pontosan – céglyukasztásról beszélnek. Már a perfin szó is jelzi, hogy nemcsak a kifejezés, hanem a gyakorlat is Angliából származik. Kezdetben itt átlukasztás helyett bélyegzést, majd domborbélyegzést alkalmaztak a bélyeg képes, vagy hátoldalán, amit a postaigazgatás tolerált. Az első angol céglyukasztások sajátossága volt, hogy az átlukasztás nem érinthette a királynő arcképét, ezért a bélyeg négy sarkát lyukasztották át. Az első bélyeglyukasztásokat az 1864. évi 1 pennys kiadáson találjuk. Erre a módszerre Joseph Sloper nyert szabadalmat, amit 1972-ig birtokolt. 1880-1930 között a perfinek mintegy 160 országban terjedtek el, s változataik száma meghaladja az 50.000-et. A lyukasztásos módszer átvételében Angliát Belgium /1872/, Franciaország

/1874/, Hollandia és Svájc /1875/, Németország /1876/, Ausztria és Magyarország /1877/, Olaszország /1882/, Kanada /1889/, Luxemburg /1899/, Bulgária /1901/, Svédország /1907/, az USA /1908/ követték. Vannak országok, /pl. Oroszország/, amelyekben nem ismert a perfin megjelenésének időpontja.

A következő tanulmány a perfin előállítókat kategorizálja: cégek magánlyukasztásai, kereskedelmi és reklámlyukasztások, presztízscélú lyukasztások hivatali lyukasztások, állami /kincstári/ lyukasztások.

Megjelentek perfinkatalógusok is. Ezekkel foglalkozik a következő tanulmány.

Egy másik bemutatja a perfinek osztályozásának módjait, ami egybeesik a bélyeggyűjtés hagyományos osztályai-val (hagyományos, postatörténet, motívum).

Ezt követően tér át a kötet a magyarországi perfinek tárgyalására. Bevezetőben ismerteti az átlyukasztás hazai technikai eszközeit a századforduló éveiből és az átlyukasztás fajtáit, változatait.

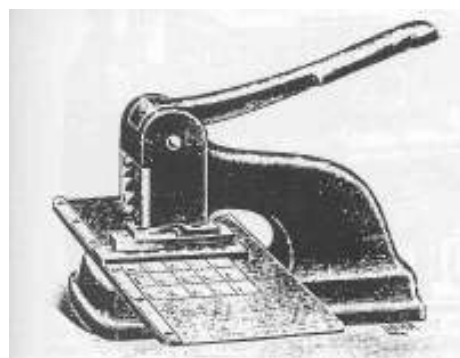

Egyképes perforálógépek.
(A szerk. kiegészítése)

A legterjedelmesebb tanulmány a magyar cég- és hivatali lyukasztások katalógusa, amit F. Semmler úr állított össze áttekinthető rendszerben, német, holland és magyar forrásmunkák felhasználásával. Ez a tanulmány magyarul is megtalálható a kiadványban. A bevezetés külön tárgyalja a privát és hivatali lyukasztásokat, majd a céglyukasztásokból kiemelten a díjjegyes céglyukasztásokat. A hivatali lyukasztásokon belül kiemelten a hármalyukasztások, az érvénytelenítő lyukasztások, az S-lyukasztások távirati úrlapokon, a Bosznia és Hercegovina bélyegein alkalmazott lyukasztások, kombinált cég- és hivatali lyukasztások, a kincstári lyukasztások és befejezőül a lyukasztási eljárások ismertetése.

Ezt a külön számot ajánljuk* a nemrég megalakult Magyar Perfin Klub tagjainak figyelmébe.

* A kötet olvasható és kölcsönözhető is a MABÉOSZ könyvtárában, az itt közöltek felül több más perforáló gép ábrájával és műszaki rajzaival illusztrálva.. (A szerk.)

Öt matricás perforáló gép, vö. Lente István 9. oldalon közölt cikkével.(A szerk.)

Tudnivalók

Új tagunk

Pongrácz József

(19)

Százhalombatta

Mivel a klub működési feltételeinek megteremtését – különösen újságunk megjelentetését és tagjainkhoz való eljuttatását - a MABÉOSZ szponzorálja, ezért a teljes jogú tagsághoz működési szabályzatunknak megfelelően MABÉOSZ tagságukat évente igazolniuk kell. A megújított MABÉOSZ tagsági adatok közzlése megoldható a szakosztály-értekezleten személyesen, vagy levélben.

A cserekapcsolatok elősegítése érdekében szabályzatunk szerint tagjainknak megküldhetjük a mindenkor aktuális pontos címeket tartalmazó listát, az előző számban közölt igénylés és nyilatkozat ellenében. Leveleiket a következő címen várjuk:

**MABÉOSZ Magyar Perfin Klub,
1387 Budapest, Pf. 4**

Kérdések és válaszok

Szücs Károly: Mi a töredék?

A korai (XIX. századi) perforálásoknál általában még a teljes lyukasztási minta látható, jól érzékelhető gondossággal elhelyezve a bélyeg közepén. Az idő múlásával részben a lyukasztógépek kopása, vagy a kevésbé gondos munka következtében egyre gyakoribbá vált, hogy a lyukasztás teljes egészében nem látszik a bélyegen. Ezeket a hiányos perforálású bélyegeket nevezték el a gyűjtők töredék-lyukasztásnak, vagy röviden „töredék”-nek.

Természetes kivételként, ha az adott lyukasztást hibátlanul csak elvéve, vagy egyáltalán nem ismerjük, vagy az adott címleten való előfordulása ritka, ezek is gyűjteményünk becses darabjává válhatnak. Ez még viszonylag kevésbé különleges perfinek esetén is előfordulhat a lyukasztógép rossz álla-

pota, vagy a rendszeresen hanyagul végzett perforáló munkavégzés esetében – mely esetleg csak egy korra, de az is lehet, hogy a perfin teljes élettartamára vonatkozik. Lehet ennek oka a perfin mérete is, amikor a lyukasztás csak kivételesen pontos elhelyezés esetén fér el a bélyegen (Pl. az átlósan elhelyezkedő „ETERNIT” a turulos és arató bélyegeinken.)

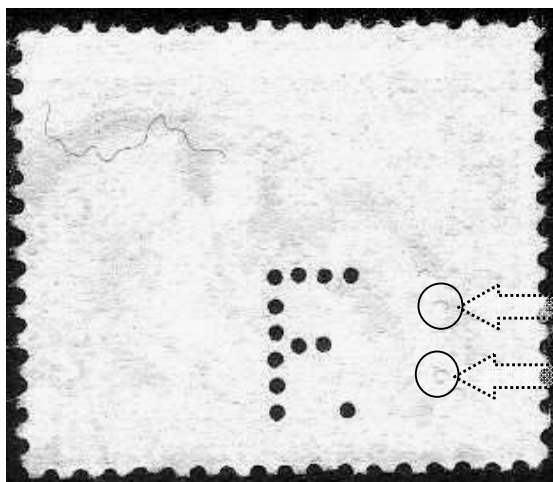
A kivételes esetektől eltekintve azonban a töredékeknek csak statisztikai jelentőségük lehet, és - amennyiben van reális esély a gyűjteményekbe jó minőségű példány beszerzésére is – a gyűjtők szempontjából nem hordoznak érdemleges „csereértéket”. (Finoman fogalmaztam, és nem a MABÉOSZ cserenapjain szokásos kifejezést használtam: az nem igazán nyomdaképes.)

A – sajnos - gyakran előforduló töredékek miatt a perfin-gyűjtőknek egy speciális képességet is ki kell fejleszteniük: sokszor kell tudniuk felismerni a lyukasztási mintát egy olyan töredékből, amely általában a lyukasztás elejét vagy végét tartalmazza (ritkábban az alsó, vagy felső részét). A töredékek néha még a katalóguskészítőket is megtévesztik: valamennyi eddig publikált katalógus tartalmaz töredékeket is önálló lyukasztásként feltüntetve – jobb esetben pl. azzal a megjegyzéssel, hogy „möglich Part aus ...”.

A töredékek felismeréséhez általában elég megfigyelni, hogy a lyukasztás a bélyeg szélénél a betűközön belül végződik-e, vagy láthatók-e a lyukakon kívül a perfin folytatását jelző át nem ütött tűnyomok, és persze segíthet a katalogizált magyar perfin-mintákra vonatkozó „vizuális emlékezet” is. Néha azonban elég nehéz ezek azonosítása, erre mutatnék itt néhány példát.

Egy példa: új „F.” perfin?

(nagyított kép)

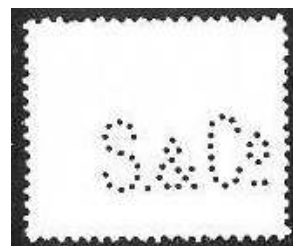
Nem! Ez a Semmler katalógus által jelzett Budapesti bélyegzésű „F.S.” lyukasztás első betűje! (Katalógusszáma: F37.) Ha figyelmesen megnézzük, a nyilakkal jelölt helyeken halványan látható is az S betűből három tű benyomódása.

Második példa: a kis „o” legendája

A magyar perfin-gyűjtésben jártasabbak valószínűleg már tudják, hogy az alább bemutatott „kis o” lyukasztásból miért „hiányzik mindig egy lyuk” és viszonylagos gyakori felbukkanása ellenére is miért „nincs benne a katalógusban”:

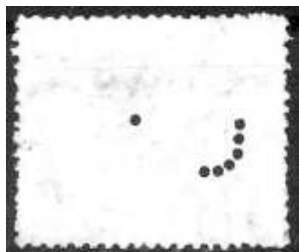
Ez ugyanis az „S & Co” lyukasztás „S” betűjének a felső része! Íme a teljes minta:

A fenti egy elég nehezen felismerhető töredék, hosszabb ideig vita volt a gyűjtők körében róla, de gyanús volt, hogy a kört bezáró utolsó lyuk mindig hiányzott. E töredék azonosításának érdeme Lente Istváné.

Példa: vajon minek a része?

Az alábbi furcsa kis darab nyilvánvalóan egy töredék (bár a lyukasztás tökéletes, hiszen több lyuknak nyoma sincs, csak épp teljesen értelmetlennek tűnik):

Újságban rendszeresen közlök majd fejtörőnek is használható, rejtélyes töredékeket. Előfordulhat, hogy így is nyomára bukkanhatunk – több illeszkedő darabból összerakva – egy eddig ismeretlen perfin-mintának.

Kettőslyukasztások

Nem túl gyakran előfordul, hogy a lyukasztógépet – véletlenül, vagy a hiányos lyukasztás javítása céljából – ismét ráengedték a bélyegcsíkra. Ilyenkor ugyanaz a perfinminta kétszer is megjelenik a bélyegen. Az alábbi, zavarosnak tűnő lyukasztás feltételezésem szerint egy ilyen eset, ahol talán két sorban elhelyezett három S betűt látunk kétszer, esetleg egymás tükörképékként?

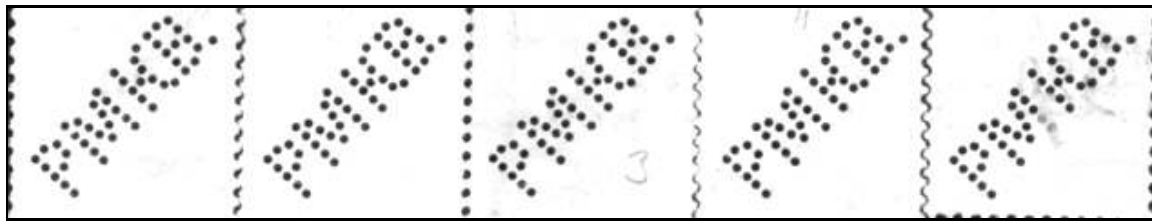
Lente István: Másolási technika

Szerencsés esetben teljes postai küldeményen vagy kivágáson lévő lyukasztás képe is reprodukálható. Ha nem túlságosan vastag a boríték papírja, fény felé tartva jól látható a lyukasztás képe. Ez esetben átvilágítva úgy szkenneljük be számítógépbe, mintha filmnegatív lenne. Így tudtam az itt bemutatott, csak kivágáson meglevő ismeretlen lyukasztásról a regisztrációra alkalmas képet készíteni.* A W.Z. lyukasztás ismert, a Semmler katalógusban W 22 számon szerepel.

* A szerk. megjegyzése: az átvilágított bélyegképek negatívra fordítva, még jobban hasonlítanak a szokásos bemutatásra. Lásd az új regisztrációknál!

Lente István: Többszörös lyukasztókészülékek

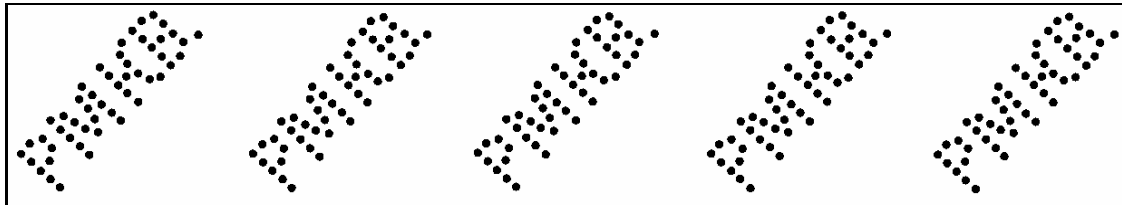
/I

/II

/III

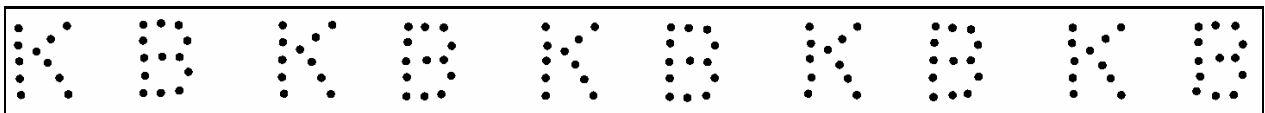
/IV

/V

A hazai bélyegek lyukasztására használatos készülékekről nagyon keveset tudunk. Rendszeres kutatást tudományom szerint klubtársaink közül senki sem végzett. Eddigi vizsgálódásaim során úgy találtam, hogy mintegy 50 cég használt olyan készüléket, mely egyszeri működtetéssel két, öt, sőt tíz bélyeget lyukasztott egyszerre. Ezek leginkább nagy forgalmú intézmények, bankok, biztosító társaságok, gyárak, kereskedők, lyukasztásaik jól ismertek és elég gyakoriak. Bármennyire precízen készültek ezek a lyukasztók, az azonos minták mindig mutatnak némi eltérést egymástól, így minden esetben – bár nem könnyen – megkülönböztet-

hetők. A minták elhelyezkedésének sorrendje a készüléken viszont csak akkor állapítható meg, ha sikerül nagyobb összefüggéseket találni, melyen egymás mellett több lyukasztás is szerepel. Így sikerült néhány többszörös készülék lyukasztásának elhelyezkedését rekonstruálni, melyek közül bemutatok egyet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank legkorábbi ötféjes lyukasztását, majd mikor a neve Kereskedelmi Bankra változott, a nagy méretű bélyegek lyukasztására kialakított szintén ötféjes lyukasztást. A katalógusok általában ezeket a lyukasztás száma és per jel után írt római számmal jelölik.

/I

/II

/III

/IV

/V

Hogy a kutatási kedvet elősegítsem, közlöm azoknak a lyukasztásoknak a listáját, melyeknél – úgy tűnik – többfejes lyukasztót használtak. (A Semmler katalógus számait használom). Kérem klubtársaimat, hogy aki rendelkezik ezekből a lyukasztásokból, nagyobb összefüggéssel mutassa be azokat a Klub titkárának, vagy nekem, ezzel is segítve a katalógusom elkészülését.

A 12	B 27	H 2	K 8	M 15	N 12	R 5	Sy 1	W 14
A 13	E 31	H 7	K 9	M 30	P 19	R 14	Sy 8	
A 20	F 16	H 8	K 10	M 45	P 22	S 47-	T 4	
B 13	F 35	H 9	L 23	M 58	P 23	S 47,1	W 4	
B 18	G 16	H 35	M 8	N 3	P 25	S 57	W 7	
B 15	G 15	I 1	M 14	N 5	P 31	S 53	W 9	

Csererovat

E rovatban szeretném közölni - klubtag-sági számmal rendelkező- tagjaink cse-rejavaslatait. Az ajánlatokra tett vála-szokat egyenesen az ajánlattevőhöz kérem postán eljuttatni (az alapszabály szerinti megkérhető címlistával már egyre többen rendelkeznek). Kedvcsinálónak és mintaként vállalkozom első-ként egy ilyen ajánlat közzétételére.

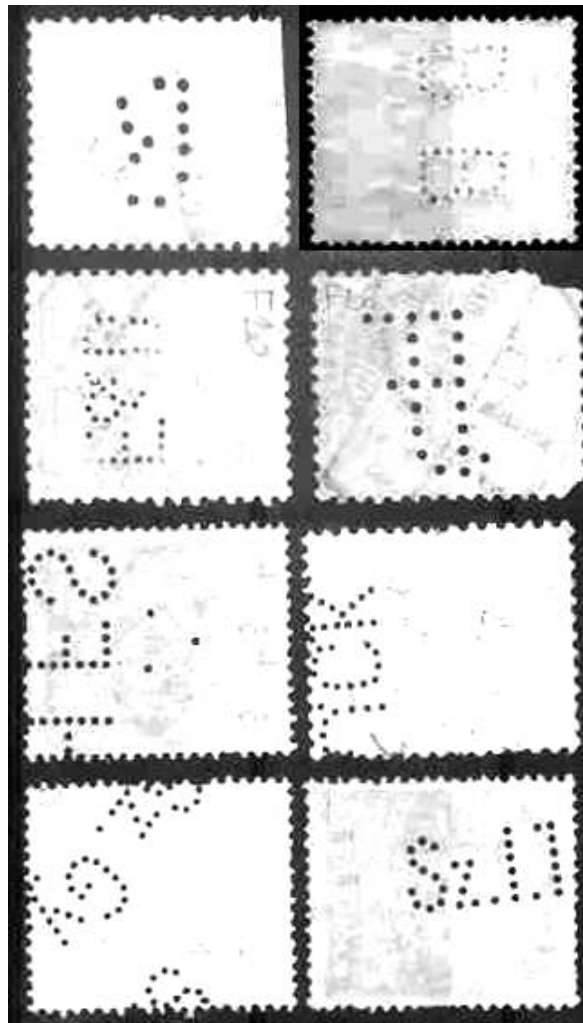
Szücs Károly: Keresem-kínálom

Az ajánlatok megtétele során az előző számban közölt minőségi kategóriákon belüli cserét javasolom figyelembe venni. Ezért közlöm az ajánlatomban szereplő darabok képét minőségi osztályok szerinti csoportosításban, ami így illusztrációként is szolgál az előző számban közölt minőség-osztályozási javaslat-hoz.

A válaszlevelekhez a minőség figyelembevételére céljából fénymásolatot kérek! „Készletemből” általában sajnos csak az első jelentkezőt tudom kielégíteni, mivel ezekből a ritkább lyukasztá-

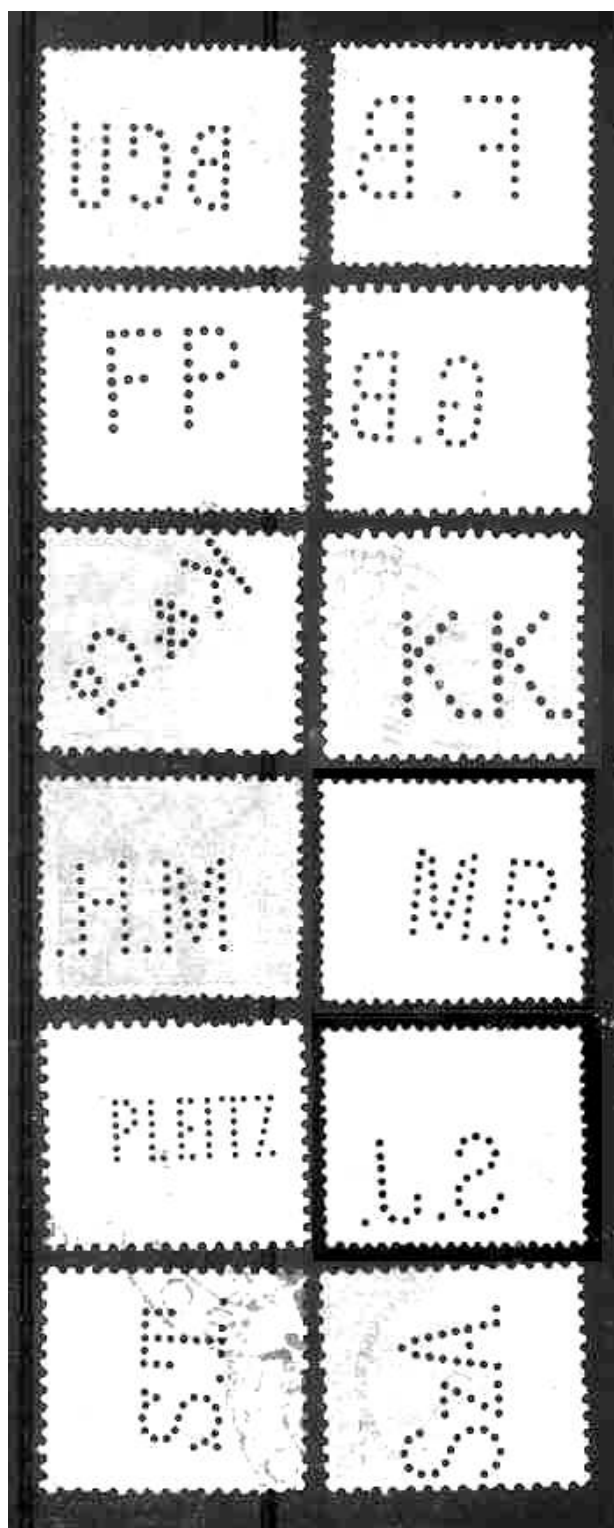
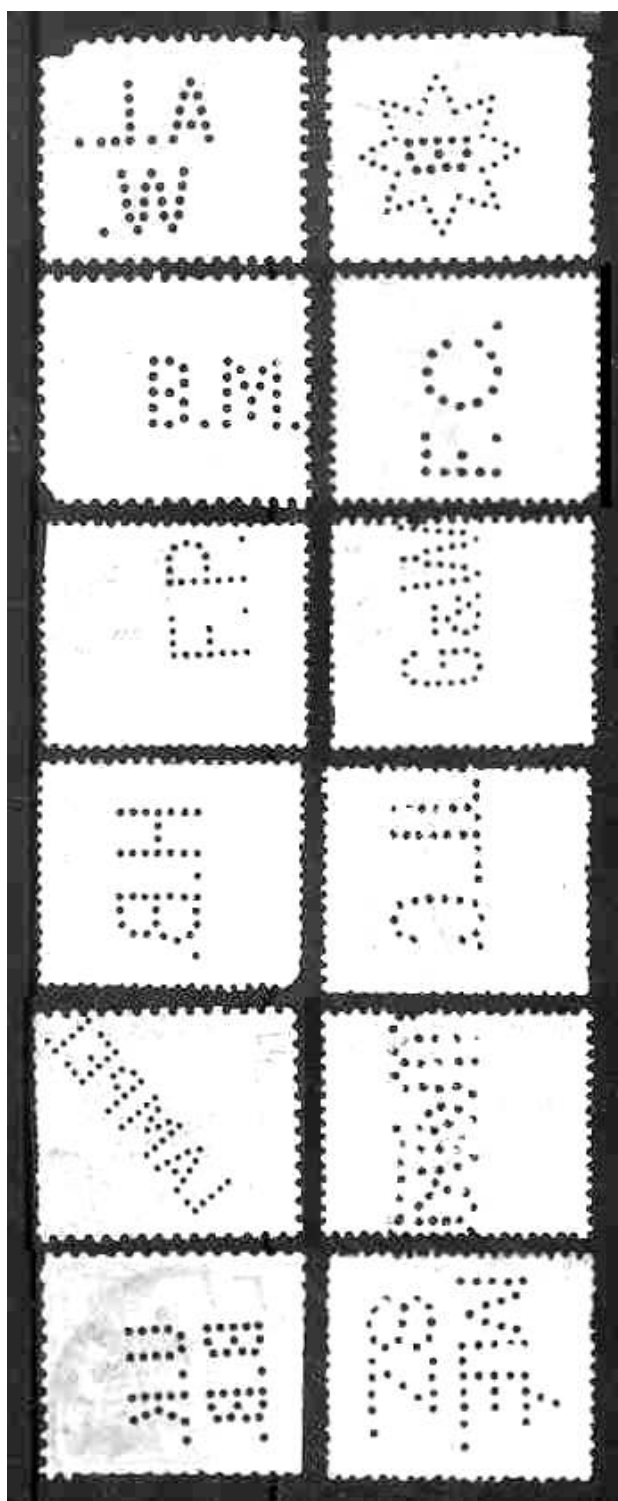
sokból többnyire csak egy-egy csereda-rabbal rendelkezem.

Csereajánlat 3. osztályú minőségben:

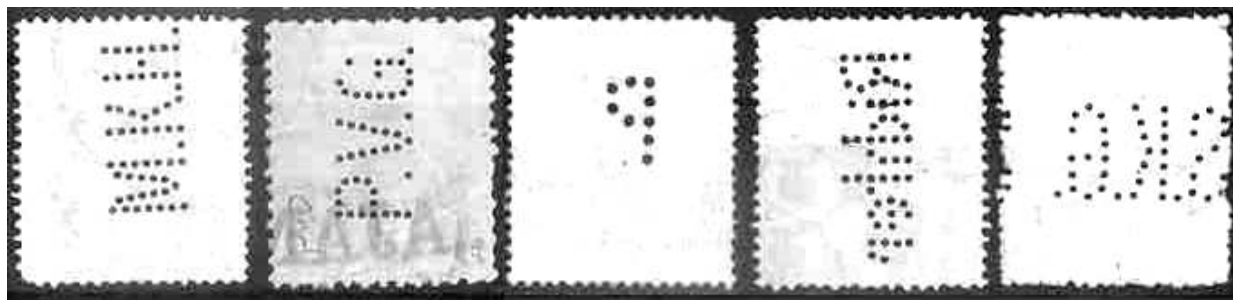

2. osztályú minőségben:

1. osztályú minőségben:

(A 2. osztályúak csereajánlat a következő oldalon még folytatódik!)

Keresem Semmler katalógus szám szerint:

1 2

3 7

A 1 A (Anker mon.)

A 11 A.G.

A 22 A.N.

A 28 AR (monogram)

A 28,1 A.R.

A 29 A.S.

B 2 B

B 6 B.

B 9 BÁRDi

B 27 B.H.

B 28 B.H.C.

B 32 B.K.

B 36 B.K. / R.T.

B 46 B.O.

B 48 BRAUN/FIUME

B 49 B.S.

B 50 B.S.

C 2 C (oválban)

C 4 CA

C 11 Co2

D 1 D

D 2 DC

D 4 DEG (monogram)

D 14 DR (monogram)

D 17 DRUCKER

E 7 E.B.& T. (ferdén)

E 19 E.M.C. (ferdén)

E 23 E.P.

E 26 ERÖ

E 29 ESS

E 32 ET

F 5 FAB.

F 20 F.H.F. (nagy)

F 22 F.J.F.

F 24 F.K.B.

F 29 F.O.

G 4,1 G.A.H.

G 5 G. / A.H

G 14,1

G 22

G 34

Gy 37

H 6

H 9,1

H 26

H 30

H 38

H 39

H 40,1

H 42

J 2

J 3

J 4,5

J 7

J 9

J 11

K 2

K 3

K 11

K 15

K 24

K 28

K 36

K 47,1

K 50

K 52

L 14

L 20

M 4

M Sy4

M 25

M 36

M 40

M 54

M 56

M 59

M 64

M 66

M 69

M 72

M 73

G.F.

G.J.

G.S.t.

Gy.K

HAZAI (ferdén)

HB (monogram)

H.K.B.

H.S.

HUTTER (ferdén)

H.V.

H.V.

H.V.R.T. (ferdén)

JD (monogram)

J.E. / &S.

J.I.F.

J.M.

J.S. / &C.

J.T.G.

K.-

K

K.B.

K.D. / J.k.

K.H.

K.J.

K.L.

K.R.T.

K.&S.

K.Sz. / GYULA

L.H.F.

L.O.

M.

MWG (monogram)

MÉSZ

MHÁV (m.gram)

M.K. / Cs.

M.M. / T.U.

M.N.j.

M.Ö.

M.P. / R.T.

M.R. / A.G.

M.R.T.

M.Sz.

MT

M 82

N 1

N 16

N 17

O 3

O 5

O 6

O 7

O 11

O 57

P 5

P 10

P 30

R 3

R 6

R 7

R 24

S 12

S 18

S 19

S 21

S 23

S 24

S 32

S 50

S 52

S 56

Sz 63

Sz 68

T 9

T 14

U 5

V 1

V 2

V 7

V 10,5

V 11

V 12

W 2

W 12

Y 2

Z 5

Z 6

MW (monogram)

NAGEL (ferdén)

N.S.

N.Sz

O.B.K.I. (ferdén)

O.G.B.

Ö.G.J.

OIT

Ö.T.

O.M.

PATRIA

PH / F

P.R.T.

R.A.

R.C.

RCP

R.Sz.

S.D. / &F.

S.G.T.

S.&H.

S.H.G.

SI

S.I.

S.J.Tsa (ferdén)

STERMAN

St.Zs. / éTa

S.W.A.G.

Sz.&B.

Sz.H.B.

T.J.

TÖRLEY (ferdén)

U.I.ésF. (ferdén)

V.A.

Va.

VESTA (ferdén)

VILÁG

V.K.

V.N.

W.

WESTEN (ferdén)

Y.S.

Z.H.

ZION

Új regisztrációk

↑ LI1741
-

LI1742
P6

↑ LI1743
-

↑ LI1744
-

LI1745
W22

Az új regisztrációk közt nyilak jelzik az új felfedezéseket (a katalógusokban eddig nem közölt perfinmintákat).

Fel kell hívnom azonban a figyelmet arra, hogy a közölt új lyukasztási minták valóságának igazolásához **további példányok szükségesek**, méghozzá lehetőség szerint kivágáson, vagy levélen. Az LI1744-es regisztrációjú „L.V.”- esetében ez már nem szükséges, mivel a bélyegzés jól láthatóan „köti” a bélyeget a kivágáshoz, sőt, még a feladóhely is (Lugos) azonosítható.

Nagyon fontos lenne, hogy aki az „új-ként” bemutatottak közül további példányt talál gyűjteményében, **okvetlenül jelezze!**

Korrekción: az előző számban a 1717-es számú bélyegkép – számítógéppel elkövetett ügyetlenkedésem következtében - tükrözve jelent meg, továbbá a két utolsó regisztrációs szám helyesen 1724 és 1725.

A regisztrációban szereplő perfinek száma (a boszniaiakkal együtt) jelenleg: 768.
(A szerk.)

MG1726

F6

MG1727

S52

MG1728

-

SZ1731

-

LI1732

-

Két új „K.T.” lyukasztásunk is van!

LI1733

A13

LI1734

E23

LI1735

-

LI1736

K47,1

LI1737

-

A JF monogram egy Prágában működött osztrák cégé, mely szerepel Maxa osztrák katalógusában a J46 számon, de megtalálható csehszlovák bélyegeken is, Maxa csehszlovák katalógus: J26. Ez az 1899-ből való lyukasztás magyar bélyegen budapesti kapcsolatokra utal, de semmi közelebbit nem tudunk a cégről. (Lente István közlése.)

Továbbra is várom a segítséget a folytatáshoz ...